

novi krajevi. Ako naša država da narodu zemljo, najjačom vezom vezače ga za sebe, i on će braniti svoju otadžbinu kao što je srpski seljak branio obožavani Srbiju. Rad u zakonodavstvu, po mom mišljenju, trebao bi da je ovaj: prvo agrar, pa posle podela države na oblasti.

—k. **Dobili smo na ogled Konstantin Cvejić: Život zemljin** (iz fizičke geografije i geofizike). U »Predgovoru« kaže autor među ostalim: »Knjiga ova sadrži tumačenje skoro svih pojava, koji se zbivaju na Zemlji (na površini, u atmosferi, u unutrašnjosti). Zbog toga nosi naslov Život zemljin. U njoj sam pokušao da sve pojave svodem na jedan uzrok, pa ujedno da pružim novu ideju.« Sadržaj: Uvod. O sili i kretanju. Preobražaj tela. Odnos između centripetalne i centrifugalne sile A) Na zemlji, B) U vasioni. Čvrsta masa zemljina i njena okolina. Slobodno padanje i akceleracija. Visak. Postanak vode i kretanje njeno. Pojav i uzrok pojava. A) Sploštenost zemljina, B) Trusovi, Vulkanizam, Pomeranje obalskih linija. Dejstvo endogenih sila. Unutrašnja linija za ravnotežu i njeno kretanje. Nagib zemljine osovine. O materiji. Plima i oseka. Morske struje. Meteori. Organska bića i Zemlja.

—k. **Srpski Književni Glasnik**, knj. VI, br. 2, od 16. maja 1922 ima sledeći sadržaj: Viđenje (pripovetka) od Milana Kašanina; Smrt Florijana Kranjčeca (pripov. kraj) od Miroslava Krležea; Kobna veče (pes.) od Alexse Santića; Maris Stella (pes.) od Anice Savić-Rebac; Ispovest (pes.) od Živka Miličevića; Politika Italije pre i posle rata od Živojina Balugdžića; Anketa o srpsko-hrvatskim odnosima (IV.) od Uroša Desnica, M. Avramović, Uredništvo »Hrvata«, V. Brajević, Šukrija Kurtović; Svetomir Nikolajević od Pavla Popovića; Književni pregled; Umetnički pregled; Pozorišni pregled; Politički pregled; Ocene i prikazi; Beleške.

—k. **Knjigovodstvo za lesne obrte** (mizarstvo, kiparstvo, rezbarstvo, strugarstvo, kolarstvo in sodarstvo.) Spisal Henrik Podkrajšek, profesor na tehniški srednji šoli v Ljubljani. Knjiga je opremljena z mnogimi skicami k računom in vsebuje sledeča poglavja: O knjigovodstvu sploh; Najvažnejši pojmi v trgovini. Zakonita določila. O kolkovanju obrtnih knjig. Kdo je dolžnik, kdo je upnik. Kako so urejene knjige obrtnega knjigovodstva. Račun ali konto. Prenos ali transport. Knjige obrtnega knjigovodstva: Bistvene knjige, Inventarna knjiga, Blagajniška knjiga, Upravna knjiga. Proizvodna knjiga ali knjiga za izdelke. Postranske ali pomožne knjige, Pisemski prepisnik, Mezdna knjiga, Menična knjiga, Založna knjiga, Blagovna knjiga. Zgledi in naloge za mali obrat, Strojni obrat, Tabelarno knjigovodstvo, Kiparjevo knjigovodstvo, Knjigovodstvo za strugarje z ročnim obratom — s strojnim obratom. Knjigovodstvo za kolarstvo, Knjigovodstvo za sodarski obrt. Dodatek: Prispevna tarifa začasne delavske zavarovalnice za nezgode za Slovenijo v Ljubljani. Tarifa zavarovalnih prispevkov za bolezen. Seznam orodja, ki ga mora imeti vsak mizarjski pomožni delavec. Seznam orodja za skupno rabo v mizarjski delavnici. Slovensko - nemški in nemško - slovenski slovarček.

—k. **Ivan Lapajne: Jugoslovanski posojilničar in zadrugar**, Vsebina knjige: Predgovor. — Teoretični del. — Važnost in bistvo posojilnic, kmetijskih in drugih zadrug. — Zgodovinski pregled. — Raiffeisen pri Nemcih. — Schulze-Delitsch — Pri Čehih. — Pri Slovencih. — Načela, smoter in pravila jugoslovanskih posojilnic in drugih zadrug. — Pregled jugoslovanskega zadrugništva. — O raznovrstnih zadrugah sploh. — Praktični del. — O vlogah na urade in njih kolkovanju. — O drugih vlogah na urade in kolkovanje. — Kolkovna lestvica I. — Kolkovna lestvica II. — Prememba pravil in registriranje prememb. — O registriranju novih članov načelstva. — Opravilni red. — Pristop zadrugnikov. — Pravice in obveznosti zadrugnikov. — Odstop in odveza zadrugnikov. — Deleži. — Posojila. — Osebn kredit. — Posojevanje na ročne zastave. — Zemljiško vknjiževanje dolgov. — Vknjižba in izknjižba. — Zadolžnice. — Menice. — Poroštvo. — Podaljšanje zadolžnic. — Podpisovanje (pri nepismenosti dolžnika ali poroka). — Pregled dolžnikov. — Terjanje in tožbe dolžnikov. — Hranilne vloge. — Naloženi denar in tekoči račun. — Izposojila. — Izposojila od države. — Obresti. — Obrestni računi. — Kazalo obrestnih ključev. — Upravni stroški. — Inventar nepremičnin in premičnin. —

Prehodni zneski. — Vrednostni papirji, priznanice in vojna posojila. — O davkih v občeh. — Kako se obdačujejo in oproščajo davka pridobitne in gospodarske zadruge. — Posebna pridobnina. — Rentnina. Poslovni (prometni) davek. — invalidnina. — Odpis za vlagatelje plačanega rentnega in invalidnega davka. — Plačarina. — Neposredne pristojbine. — Pristojbinski namestek. — Darila in nagrade. — Gotovina v poštnem čekovnem uradu. — Čisti dobiček. — Zadrugi (rezervni) zaklad. — Načelstvo in seje načelstva. — Dolžnosti ravnatelja ali predsednika načelstva. — Nadzorstvo. — Uradniki pri posojilnicah. — Občni zbor. — Zadrugne zveze in revizorji. — Uradni dan. — Mesečni sklepi. — Knjigovodstvo. — Kolkovanje trgovskih knjig. — Knjigovodstvo posojilnic. — Knjigovodstvo drugih (neđenarnih) zavodov. — Posamezne posojilniške knjige. — Knjižice za stranke. — Inventarji (izvlečki, izpiski). — Pisarniški pomočki. — Letni računi. — Priprave za letni račun. — Denarni promet. — Konto izgube in dobička. — Bilanca. — Likvidacija in konkurs. — Razpust posojilnice. — Kazenske določbe. — Dodatek. I. — Marsikaj iz posojilniške prakse. — II. O hrvatskem zadrugništvu. — Inserati.

—k. **Trezvenost**. Primili smo 6. broj lista Glasnik društva trezvenosti u kraljevini Srba, Hrvata i Slovenaca. Izlazi troškrom Ministarstva narodnog zdravlja. Uređuje: Nikola T. Durić. List je stupio u jedanaestu godinu a izlazi 1. dan svakoga meseca. Cijena mu je 6 dinara na godinu, za čake 3 dinara. Pretplata se i rukopisi šalju Upravi »Trezvenosti« ulica carice Milice broj 9 u Beogradu. Ova sveska za Maj ima ovaj sadržaj: Dan najvećeg uspjeha. Dr. Miloš D. Popović, Alkoholizam. Dr. Jovan St. Kujačić, Alkoholizam i ljekari. M. Budak, Izvještaj lože Preporod broj 6 u Zagrebu. Jovan Udicki, Poslanice jednom nesrećniku. R. Maksimović, Ludačke pare. Dr. Ivan Robida, Boj alkoholu! Zrtve alkoholove. Lijepo pojave. Listak: Stevo Janješević, Na slavi. Iskrice, Nove knjige.

—k. **Zakon o obči upravi. — Zakon o oblastni in sreski samoupravi. — Zbirka zakona**, III. snopič, v Ljubljani 1922. Pravkar izšla knjižica z zgoraj omenjenima zakonoma, katerima je pridejana še Uredba o razdelitvi države na oblasti, bo izredne važnosti za vsakogar, ki se zanima za politično življenje. Prinaša namreč zakon, po katerem se bodo v bližnji bodočnosti vršile volitve v oblastno in sresko skupščino.

—k. **Leonid Andrejev: Plat zvona**. Novele. Prevedel Josip Vidmar. Knjiga prinaša štiri novele Leonida Andrejeva. Andrejev, pesnik groze, izbira v teh novelah predmete, v katerih je našlo to njegovo poglavitno občutje poln izraz. Prva: govori o grozi požarov, druga: izraža grozo strašno potepane čiste ljubezni, tretja: grozo duha, ki se je razdvojil pod tlakom npravnega zakona, ki v morilcu protestira zoper zločin. Novela »V megli« na slika notranjo propadanje spolno bolnega mladeniča, ki ga v navalu obupa privede do umora in samomora. Noveli »Brezdno« in »V megli« sta v Rusiji izzvali mnogo debat. V literarno debato je posegla celo grofica Tolsta, ki je Andrejeva po krivici obsodila za pornografa. Poseben odziv pa je našla v ruski publikli zlasti prva teh dveh, ki je povzročila, da se je še dolgo po njenem izidu javno ugibalo in pisalo o usodi posameznih oseb, ki nastopajo v nji. V splošnem je knjiga za predvojno in predrevolucijsko duševno stanje ruskega naroda značilna.

Ali je vaša šola že vposlala prispevek za Neratov temeljni kamen „Učiteljskemu domu v Mariboru“? Ko dajemo drugim, dajmo tudi sebi!

Naša gospodarska organizacija.

—g. **Darila in prispevkj za Učiteljski konvikt v Ljubljani**, Tov. Josip Ambrožič je daroval za Učiteljski konvikt 20 K.

Iz naše stanovske organizacije.

Iz glavnega odbora UJU v Beogradu.

— **Iz seje Izvršilnega Odbora UJU v Beogradu** z dne 11. maja t. l.: Povodom note Čehoslovačke Republike, kojom se javlja, da će se za vreme ferija otvoriti kurs za strance u Pragu: za češki jezik, češku literaturu i umetnost — rešeno:

Objaviti ovo preko »N. Prosvete« s tim, da se posetnici učitelji-ce jave Glav. Odboru, koji će učiniti dalje što treba, da bi se ova stvar izvela do kraja.

Gibanje okrajnih društev v Sloveniji.

+ **UČITELJSKO DR. KRANJSKEGA OKRAJA** zboruje 22. junija ob 9. uri v Kranju, Predavanja: g. Horvat: »Alkoholizem in otrok«, ga. J. Miklavčič: »Času primerno«, g. Lajovic: »Pomen § 79.«

+ **SLOVENJEBISTRIŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje v soboto, dne 24. junija 1922 ob pol 10. v šolskem poslopiu v Laporju po sledečem sporedu: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Dopisi iz društvene zadeve. 3. Poročilo o seji širšega sosveta UJU poverjeništvu Ljubljana. 4. Kako naj ljudska šola pospešuje čebelarstvo. Predgov. tov. Bratoš. 5. Volitev delegatov za II. skupščino UJU. 6. Slučajnosti. Radi obeda se naj javijo udeleženci do 21. t. m. šol. vodstvu v Laporju. — Zborovanje se vrši ob vsakem vremenu; razum boleznj ni opravičljivega vzroka za odsotnost. — Radi obračuna naj prineso tovariši-ce k zborovanju bloke za »Učiteljski konvikt« in »Pedag. didakt. osek«. Ker je to zadnje zborovanje v tem šolskem letu in ker se hočemo posloviti od vseh onih tovarišev in tovarišic, ki se z novim šolskim letom presele iz okraja, se nadeja polnoštevilne udeležbe odbor.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA CELJSKI OKRAJ** zboruje v četrtek, dne 22. junija t. l. točno ob 9. uri dopoldne v mestni osnovni šoli v Celju po sledečem vzporedu: 1. Zapisnik. 2. Stanovske in društvene zadeve ter poročilo o seji širšega sosveta UJU poverjeništvu Ljubljana. 3. Okrajni poročevalci o stanju šolskih vrtov in nadzorstvo za šolske vrtove. Poročata nadzornik Skulj in tov. Petriček. 4. Pri bratih Srbih. Predava tovariš Tomo Kurbus. 5. Nasveti in predlogi. 6. Vprašalna škrinjica se priporoča. Od 8. do 9. ure nevska vaja. Da se udeležijo tega zadnjega zborovanja v tekočem šolskem letu vse tovarišice in tovariši, pričakuje odbor.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA SLOVENJEGRAŠKI OKRAJ** zboruje glasom društvenega sklepa v četrtek, dne 22. junija ob 9. uri v Šmartnem pri Slovenjgradcu po sledečem vzporedu: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Dopisi. 3. Referat: Naše podrobno delo za šolo v smislu raziskavanja domače grude. 4. Poročilo o seji širšega sosveta UJU. 5. Volitev delegatov za II. skupščino UJU. 6. Slučajnosti. Kdor je prevzel bloke za »Učiteljski konvikt«, naj odda izkupček kakor tudi nerazprodane listke. Posebna vabila se ne bodo pošiljala. Udeležba je glasom društvenega sklepa obvezna; odsotnost se mora opravičiti. Za kosilo naj se udeleženci javijo vsaj do 20. junija pri šolskem vodstvu v Šmartnu. — Predsednik.

+ **LOGAŠKO OKRAJ. UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje v soboto dne 24. junija ob 8. uri v šolskem poslopiu v Dolenjem Logatcu po sledečem sporedu: 1. Poročilo predsedstva. 2. Poročilo okrajnega šolskega nadzornika o stanju šol v šolskem letu 1921/22. 3. »Šolski red za šole logaškega okraja«. Poroča tovariš M. Kosin. 4. »Deška ročna dela na osnovnih šolah«. — Poroča tovariš J. Hvala. 5. Poročilo knjižničnega odbora. 6. Volitev stalnega odbora. 7. Volitev predsednika razsodišča. 8. Slučajnosti. Po zborovanju ogledovanje razstave deških in dekljskih ročnih del osnovne šole v Dol. Logatcu. Udeležba je obvezna. Posebna vabila se ne bodo pošiljala. Kosilo je naročiti vsaj do 22. junija t. l. pri šol. vodstvu v Dol. Logatcu. Na svidenje! Odbor.

+ **KONJIŠKO UČITELJSKO DRUŠTVO** zboruje v soboto dne 24. junija 1922 zadnjič v tekočem šolskem letu in sicer ob 11. uri v Zrečah. Vzporred: 1. Zapisnik zadnjega zborovanja. 2. Dopisi. 3. Pomen in ustroj kmet. nad. šol, predava tov. Fr. Golež. 4. Vprašalna škrinjica. 5. Slučajnosti in predlogi. Glede obeda se je prijaviti pravočasno pri tov. K. Mravljaku, nadučitelju v Zrečah. Polnoštevilne udeležbe zanesljivo pričakuje odbor.

+ **DRUŠTVO UČITELJIC, UČITELJIC ŽENSKIH ROČ. DEL IN OTROŠKIH VRTNARIC V MARIBORU** ima svoj občni zbor dne 1. julija ob 10. uri predpoldne v dekljski šoli v Cankarjevi ulici v Mariboru. Dnevni red: 1. Poročilo o društvenih zadevah. 2. »Socialno delo učiteljice«, predavanje Jele Levstikove, mešč. uč. 3. Slučajnosti in predlogi. Popoldne obisk mestnega muzeja in sesterski sestanek pri čašici kave. Ako pa bi, česar pa nočemo upati, ne bil sklep šolskega leta 28. jun. na vseh šolah, tedaj se vrši zborovanje prvi četrtek v

Juliju, na istem kraju, ob istem času in z enakim sporedom. Pridite vse, ker zvedele boste mnogo zanimivosti. — Odbor.

+ **LJUBLJANSKO UČITELJSKO DRUŠTVO IN PROTIALKOHOLNO GIBANJE V ŠOLI**. Na svojem zadnjem zborovanju je zbrano učiteljstvo sprejelo soglasno sledeče predloge, ki jih je stavil referent Rudolf Horvat.

1. Učiteljstvo priznava veliki pomen in korist šolskega protialkoholnega dela.

2. Za lastno učiteljevo proučavanje tega predmeta naj se nabavijo za sleherno učiteljsko knjižnico sledeče brošure in brošurice: A. Štupca: Učna snov za pouk v ljudski šoli (Cena 3.60 K), Zganje (2 K), Protialkoholna katecheza (2.20 K), Protialkoholni katekizem (6 K), Učitelji v boju zoper alkoholizem 2 zvezka (20 K), Alkohol in mladina (1.20 K); dalje se še dobe nekateri letniki »Zlate dobe« in sedaj izhajajoči mesečnik »Prerod« (letno 40 K), ki mu je na namen poleg boja proti alkoholizmu tudi boj proti surovosti in nenravnosti. Znanstveno tako delo je: Dr. Robida: »Psihične motnje na alkoholni podlagi«, ki stane sedaj 60 K; končno na od istega avtorja prav kratka, poljudno pisana brošurica za starše »Boj alkoholu!« Izdala knjižnica zdravstvenega odseka za Slovenijo, št. 3. Večja nemška dela, priporočljiva za mestne ozioroma okrajne učiteljske knjižnice, so: Dr. Hugo Hoppe: Die Tatsachen über den Alkohol (Cena okoli 130 K), Otto Koch: »Die Alkoholfraße«, München itd.

3. Šolski protialkoholni pouk naj se vrši o raznih prilikah (poročila o umorih, povzročenihi po alkoholih — razne nesreče, povzročene po alkoholu — v dneh pred in po praznikih, ob semanih dneh, zlasti pa pri šolskih predmetih).

4. Zaobljuba ozioroma kontrola učencev — abstinentov — naj se vrši po eno uro, in sicer ob začetku in ob sklepu šolskega leta ter 30. novembra, 15. februarja in 7. maja.

5. Oziraje se na odlok višjega šolskega sveta z dne 8. februarja 1920, števil. 1914 naj se zaobljuba šolskih otrok do 12. leta starosti opusti, starejšim pa se leta natančno pojasni in uveljavi samo za čas enega četrtletja.

6. Vsa učitelja imej primerno urejeno »Preglednico o mladih junakih«.

7. V dosegu popolnega uspeha šolskega protialkoholnega dela je predvsem potrebno, da za to akcijo pridobimo rodilje naših šolskih otrok: zato naj se skliče čimprej roditeljski sestanek s primernim referatom.

8. Ker pa ni pričakovati, da bi se udeležili tega sestanka vsi ali vsaj večina rodiljev, zato naj se izda primerno tiskani »Poziv« na vse starše, s katerim se obvestijo o dolžnosti in veliki koristi popolne abstinence njihovih otrok.

9. Vsi šolski izleti naj se vršijo brez alkohola.

10. Vsako četrtletje poroča pri krajni učiteljski konferenci vsak razrednik o uspehu ozioroma neuspehu protialkoholnega dela v svojem razredu.

11. Pohvala ozioroma graja učiteljstva sta edino primerni vzgojni sredstvi za to šolsko akcijo: zato naj odpadejo vsi vnanji znaki, podobice i dr.

+ **UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KOČEVSKI OKRAJ** je imelo svoj redni občni zbor dne 13. maja t. l. v Dobropoljah. Udeležba je bila kljub temu, da je bilo mnogo tov. zadržanih, dobra.

Poročilo predsedstva. Tov. predsednik otvori občni zbor in oriše na kratko delovanje društva v pretečeni poslovni dobi. Predvsem pozdravlja zaroko Njega Vel. kralja Aleksandra I. z rum. princezino Marijo. Spominja se pa tudi velike žalosti, ki je zadela našega starostu nov. UJU ravn. Luko Jelenca, ko je v tako kratkem času izgubil svojo drago ženo in sina junaka. Druga težka izguba za nas učitelje je tudi smrt pedagoga Nerata. Navzoče učiteljstvo vstane v počaščenje njihovemu spominu in zakliče trikratni Slava. — Nadalje so bile glavne točke njeovega poročila: Zakaj se prvikat danes zbiramo v Dobropoljah. Napredovanje naše organizacije. Skupščina v Rogaski Slatini in kongres v Zagrebu, Utisi s kongresa in vzroki raznih nam neljubih dogodkov. Vzodbuda k delu. Vpliv političnih razmer na nas. — Drugi del poročila predsednika pa je obsegal referat: Naše gnotno in socialno stališče, ki je obsegal tri glavne dele, in sicer: naše plače, naš novi šolski zakon in naša pragmatika, Poročilo predsednika so člani sledili z vso pozornostjo.

Tajnik poroča: Društvo šteje danes 76 članov in 1 častnega člana. Zborovali smo v pret. posl. dobi trikrat, in to vsakokrat ob iako številni udeležbi članov.

Na zborovanih so bila sledeča predavanja: 1. Risane na osnovni šoli v zvezi z rokotvornim poukom; 2. I. drž. skupščina UJU v Zagrebu; 3. Izpreminjalni predlogi k Radojevičevemu načrtu šol. zakona; 4. Poročilo tov. sadj. nadz. tov. Fr. Črnačiča o šolskih vrtovih. Odbor je imel 9 sci. kjer so se reševali došli dopisi, o katerih so pa bili člani že itak obveščeni.

Poročilo blagajničarke. V pretekli posl. dobi je imelo društvo 16.723.66 K dohodkov in 15.342.25 K stroškov. Prebitok 1381.38 K je naložen pri poštnem čekovnem uradu v Ljubljani. Pregledovalca računov poročata, da so vse priloge, kakor tudi vsi računi v najlepšem redu, izrečeta blagajničarki zahvalo in celemu odboru na absolutorii.

Volitev. V odbor društva so bili izvoljeni tov.: Mervič Anton, Trost Mirko, Betriani Dore, Završnik Alfonz, Sedej Anica, Zupanec Slavka in Viktor Kovač. Namestniki tov.: Jaklič Jožef, Somrak Anica in Faganel Tone. Pregledovalca računov sta tov.: Oberman Josipina in Lulik Avgust.

Članarina ostane ista, kakor lansko leto, t. i. 275 K.

Predavanje. Po občnem zboru nam je predaval sadj. nadz. tov. Fr. Črnačič: O uporabi in uspešnem delu na šolskem vrtu. Predavanje je bilo nad vse zanimivo, posebno pa še radi tega, ker nam je predavatelj tako lepo naslikal razmere, ki so vladale glede šolskih vrtoev še poprej in to ravno v našem okraju, kjer je tudi on služboval. Vsi navzoči smo dobili v teh par besedah krasno navodilo, kako ravnati s šolskim vrtom, da bo nam v veselje in ponos, a sovražnikom šole in nezaupljivcem pa izpričevalo, kaj premore vztrajnost in delo. Tov. predavatelj nam je tudi obljubil, da nas obišče še v prihodnjem letu in če bo de le mogoče ustanovi v ta namen dvodnevni tečaj o najvažnejšem in praktičnem delu na šolskem vrtu. Predsednik A. Mervič se mu zahvali za poučno predavanje in ga naprosi, da vztraja na tem in pride drugo leto res za doli časa v našo ribniško dolino.

Slučainosti. Tov. Dore Betriani poroča o zavodih naše organizacije in spodbuja navzoče, da pristopijo k vsem našim podjetjem, kajti le na ta način, če bomo delali s svojim kapitalom, je mogoče, da dobimo tudi svoj trud povračan, a ne da redimo s svojim delom samo tuj kapital. Izvajanju, ki je bilo jako stvarno, je posegel večkrat v debato tudi sadj. nadz. tov. Črnačič, ki nam je dal v marsičem točnih informacij, za kar mu bodi izrečena najtoplejša zahvala.

Bloki za učiteljski konvikt se razprodajajo dalje. Nabrani denar se odpošlje šolskemu vodstvu na Jesenicah.

Ker ni bilo nadaljnjih predlogov, poda tov. predsednik še kratko poročilo o delovanju Jugoslovenske Matice, poziva navzoče, da vsepovsod delajo za to velepomembno društvo, in kjer ni podružnic, naj člani, kar pri pošiljanju članarine pridenejo še članarino za Jugoslov. Matico in zaključijo občni zbor.

UČITELJSKO DRUŠTVO ZA MARENBERŠKI OKRAJ je zborovalo v sredo, dne 17. maja 1922 v Vuzenici. Navzočih je bilo od 35 članov 28.

Otvoritev. Predsednik otvori zborovanje s pozdravom navzočih članov. Med zborovanjem je vstopil radosno pozdravljen g. višji šolski nadzornik Fran Gaberšek. Tov. predsednik ga v imenu društva iskreno pozdravlja in naglašava veselo iznenadenje vseh zborovalcev, da je prišel kot naš višji šolski nadzornik med nas na društveno zborovanje, česar nismo bili vajeni poprej. Posebno pa nas veseli, da je prišel v naš narodno ogrožen obmejni okraj, da se na mestu prepriča o izredno težkem delovanju tukajšnjega učiteljstva. Naproša se, da zastavi ves svoj vpliv na merodajnem mestu, da bi se tam naše težnje upoštevale. G. višji šolski nadzornik se je zahvalil za pozdrav in naglašal v daljšem govoru, da je i njegov namen bil nas iskreno pozdraviti ter da prihaja med nas kot svetovalec in tovariš k tovarišem. Naglašava važnost učiteljskih društev in njih plodonosnih zborovanj, ki nadomeščajo uradne konference, združujejo celokupno učit. okraja ter s tem olajšujejo naše delovanje. Izrazil se je, da nas lahko zagotovi, kot član viš. šol. sveta, vsestranske naklonjenosti istega in podpiranja vseh naših stremiljenj.

Predavanje. a) Zaradi obolelosti je odpadlo predavanje tov. Lešnika. Obljubil pa nam je, da bo predaval na prihodnjem zborovanju, če mu bo dopuščalo zdravje. b) Tov. Vicočnik nam je poročal o svojih doživljajih v ruskem ujetništvu jako zanimivo. Slikal je strahoto ujetništva dotaknil se je social-

ni razmer v Rusiji za časa carstva in boljševiškega režima ter o ustroju šolstva. S pozornostjo so zborovalci sledili lenemu predavanju in mu ob koncu izrazili pristrčno zahvalo. c) Popoldne se je prijazen odzval našemu vabilu g. dr. Pregl in nadaljeval svoje predavanje z dne 14. aprila 1921 »O tuberkulozi«. Zanimivo nazorno in poučno je razlagal, kako se razvija ta zavratna bolezen in kako se ji človeški organizem sam postavi v bran — seveda pri ugodnih socialnih in življenjskih razmerah. Žel je vsestransko priznanje ter zahvalo za svoj trud posebno še od g. viš. šol. nadzornika.

Volitev. V kom. okr. učit. knjižnice se izvolijo člani: Sim. Viher, I. Robič, in Mirko Lešnik.

Učiteljski dom. Ker je večina že pisмено naznanila pristop k društvu »Učit. dom« v Mariboru — je društvo sklenilo, da je vsak član obvezen pristopiti k temu društvu. Članarina se pobira obenem z društvenino. K »Samopomoči« je pristopilo 12 članov. Za »Učiteljski konvikt« se je odposlalo 170 Din.

Resolucije. Sklene se poslati resol. na »UJU, pov. Ljubljana«, da naj predsedstvo izposluje pri tiskarnah, ki imajo v zalogi šolske knjige in zvezke, da bo de v začetku prih. šol. leta na razpolago dovolj zvezkov in knjig — posebno pa čitank ter naj bi bila dotiskana »Tretja čitanka«.

Skleni. a) Po daljši debati se sklene, da vsak član, ki se ne udeleži učit. zborovanja, plača v društveno blagajno 5 dinarjev. b) Sklene se, da vsaka šola naroči zbirko prof. Dobroniča v Zagrebu »Jugoslovenska šol. nesmarica«, ki vsebuje 200 narodnih pesmi iz vseh treh plemen. — Po društvenem zborovanju je zasviral orkester Sokola pod vodstvom g. J. Mravljaka nekaj prav čednih komadov, ki so jih navzoči z navdušenjem in v najboljšem razpoloženju poslušali.

GORNJEGRANSKO UČITELJSKO DRUŠTVO je priredilo svoj mainiški izlet in zborovanje v Ksaveriju dne 20. maja.

Telovadci učiteljski-Sokolji so pod poveljstvom tov. Rakovca izvajali najvažnejše redovne in proste vaje, hojo in tek po novem poveljevanju. (Telovadba, dr. Pivko in Schaub.)

Društvene zadeve. a) Zapisnik zadnje konference se prečita in odobri. b) H »Kulturnemu društvu« pristopi 15 članov. c) »Tvorica učil« vabi k odkupovanju deležev. d) »Slike iz Revizije« se priporočajo. e) Blagajničar tov. Sotlar poroča, da je bilo v letu 1921, prejemkov 7326 K 66 vin., izdatkov pa 6518.30 K. Račune sta našla v redu tov. Terčak in Papst; blagajniku se podeli odveza

Volitev delegatov za pokrajinsko skupščino je imela sledeči izid: predsed. V. Pulko in Fran Vaid kot delegata, kot namestnika pa Milko Rainer in Ana Piano.

Razno. Za »Učit. konvikt« se je nabralo 600 K, za »Rezervni sklad« pa 240 kron.

Ogledovanje znamenitosti romarske cerkve sv. Frančiška Ksaverija in nje zakladnice. Tov. Jos. Terčak nam je po raznih virih razjasnjeval zgodovinske in tehnične znamenitosti cerkve, ki je slovela nekoč daleč po svetu. Zato hrani nje zakladnica velike dragocenosti tako v mašnih posodah kakor v oblekah, ki so jih darovali avstrijski, francoski, poljski in italijanski dvori ter razne knežinje.

UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KONJIŠKI OKRAJ je zborovalo v soboto dne 20. majnika 1922 v Čadramu. Udeležba slaba kljub prijaznemu vremenu. Odsotnost so sicer opravičili vsi neudeleženci, vendar pa je očitno, da manjka marsikateremu tovarišu, marsikateri tovarišiči, posebno mlajšim požrtvovalnosti in stanovske zavednosti.

Rokotvorni pouk. Prisotnim je tov. L. Berč razkazoval razne panoge rokotvornega pouka. Učenci in učence VI. razreda so pod spretnim vodstvom izvršili iz barvastega papirja z lepjenjem najraznovrstnejše slike, se poskusili v modeliranju, nekaj dečkov celo v knjigoveštvu. Videlo se je, da vlada med učenci veliko zanimanje za taka in podobna dela. A tudi učiteljstvo je skrbno sledilo njih delu, se čudilo njih ročnosti in spretnosti. Po odhodu učencev je tov. Berč še podal razna pojasnila k nastopu in mnogaj navodila iz lastne skušnjice. Marljivemu tovarišu, ki je žrtvoval precejšnje vsote za udeleževanje tega predmeta, za katerega tukajšnji krajni šolski svet in menda nad 90% ostalih nimajo smisli, pa velja vsa hvala. Le naprej po tej poti. Ostale več ali manj važne točke dnevnega reda se tičejo le internih zadev društva samega.

Izlet. Popoldne se je del učiteljstva napotil h kamnolomu granita pri Cezlaku ob Oplotnici. Tamkajšnji poslovodja g. Maurer je radevolje razkazoval ogromne naprave ter nam končno prav prijetno zabaval s citrmi v bližnjem planinskem hotelu, odkoder nas je slednjič bližajoča noč pognala v doline.

KOZJANSKO UČITELJSKO DRUŠTVO je imelo svoje zadnje zborovanje v tekočem šolskem letu dne 11. maja t. l. v Zagorju ob povoljni udeležbi kljub nevljudnemu vremenu. V častnem številu so se udeležili zborovanja kot gostje člani brežiško - sevnjškega in smartno - rogaškega učiteljskega društva. V pozdravnem govoru se tov. predsednik spominja umrlega Mihe Nerata. Posebno še pozdravi na novo vstopivšega člana tov. Aladarja Makarija iz Dobjega.

Hospitacija: deška ročna dela. Tov. Lovše je povedel zborovalce v »delavnico«, kjer so že čakali učenci na ta pouk. Vesel prizor se je nudil navzočim ob pogledu na te male »obrtnike« in na predmete, ki so jih učenci že izdelali. Tu smo videli resnične grablje različnih modelov, toporišča in kosišča, kuhalnice in žlice. Stojalo za cvetlice nam je pričalo, da se s tem poukom lahko goji tudi čut za lepoto. Nadalje smo opazili kopalne čevlje, ki so bili dovršno izdelani iz koruznega ličja. Pred očmi zborovalcev pa so učenci izvršili leseno žlico in obešalnik za obleko. Tov. Lovše si je lahko svest, da je v vseh tovariših vzbudil čim največje zanimanje za ta pouk.

Dopisi. Na okrožnico »Zveze kulturnih društev v Ljubljani« sklenejo zborovalci, da pristopi kozj. učit. društvo kot ustanovni član s 50 Din. Dopis »Tvornice učil« se pošlje na vsa tuokrajna šolska vodstva.

Potovanje slovenskih kmetov po Srbiji, se je glasilo velezanimivo predavanje tov. T. Kurbusa iz Slivnice, s katerim je seznanil zborovalce z življenjem in delom naših bratov. Iz tega, v živih barvah izvajane poročila, se je jasno zrcalilo, kako temeljito je opazoval predavatelj gospodarske in kulturne razmere v Srbiji.

Delegatom za pokrajinsko skupščino UJU, poveri, Ljubljana je bil izvoljen tov. Ante Potočnik, namestnikom Vojteh Jerin.

Prihodnje zborovanje se vrši meseca septembra v Kozjem.

UČITELJSKO DRUŠTVO ZA KONJIŠKI OKRAJ je zborovalo v soboto dne 8. aprila 1922 v Konjicah ob jako številni udeležbi.

Predavanje. K lepemu in častnemu posetu je največ pripomogel tov. Fr. Friedl s svojim zanimivim predavanjem »O samovladi učencev«. Poročilo je namreč imelo za sedanje razmere vabljiv naslov »Razvoj resnične državljanske prostosti in vsiljena vodila«. Učiteljstvo je z veseljem in zanimanjem sledilo tov. predavatelju in se mu končno najsrčneje zahvalilo.

Predlog: Na predlog tov. Fr. Goleža se društvo pridružuje sklepom celjskega učit. društva glede nabiranja denarnih prispevkov med učenci. Izjemo tvorijo edino-le Jugoslov. Matica, katero je podpirati kar najizdatneje.

Učiteljski dom: Ustanovitev društva »Učiteljski dom« v Mariboru je za mariborsko oblast v istini potrebno in je želja učiteljstva konjiškega okraja, da se čimprej ukrene vse potrebno. K društvu pristopi večina učiteljstva kot redni člani ozir. članice.

LITIJSKO OKRAJNO UČITELJSKO DRUŠTVO je zborovalo dne 13. maja t. l. v Litiji.

Poročilo predsedstva. Predsednik toplo pozdravi 55 navzočih članov. S prav iskrenimi besedami pozdravi navzočega predsednika okr. šol. sveta g. vladn. svetnika Podbojca, okr. šol. nadzornika Iv. Bezeljaka in predsednika kraj. šol. sveta v Toplicah - Zagorju o/S., g. Dragotina Korbaria. Nato sporoči imena od vlade imenovanih zastopnikov v okraj. šol. svet in sicer bivšega nadučitelja g. Slanca iz Litije, ter trgovca in posestnika g. Šefnana iz Višnjegore.

V nadzornikovem poročilu so bili v splošnem naznani blagohotni migljaji k izboljšani poedinih neljubih dosedanjih »slučajev« ki izvrirajo še vedno iz bolevave, ničesar upoštevaloče — povojne psihoze. Dalje omenja, kako je treba v poedinih uradnih slučajih pravilno postopati in kako je urejevati »Matične liste.« Vsak voditelj naj z ozirom na enotno vodstvo »Matičnih listov« svoje tozadevne predloge in pomisleke določje do konca šol. leta 1921/22. okraj. šol. svetu. Pri prihodnjem zborovanju se ta točka z nova postavi na dnevni red.

Referat. Gdč. tov. Zinka Furlanova je referirala o »Gospodinskih šolah«. Snov je bila izborna zamišljena in izvrstno podana, saj je prišla iz ust tovarišice, ki se od svoje mladosti zanima in izpolnjuje v tej stroki. Bodi ji tem potom izrečena ponovna, iskrena zahvala!

Predlogi in sklepi. Ker je proračun za okrajno učit. konferenco znižan in bi učiteljstvo ne prejelo uradno priznanjih diet se je soglasno izreklo proti udeležbi letošnje okr. učit. konference za naš okraj. — Tov. Niko Prestorju se poveri propagando za »Učiteljsko samopomoč«. Tov. Stoviček je bil na željo vseh izvoljen za pevovodjo našemu društvu. Vršile so se tudi živahne debate glede napadov na osnovno šolo s strani srednje šole zaradi jezikovnega, predvsem slovnjskega pouka. Povdarja se, naj se izdajajo »Obiskovalna izpričevala« po prav vestnem in strogem izpraševanju dotičnika, ki misli prestopiti v srednjo šolo. — Tov. Andoljšek priporoča »Slov. šol. Matico«. Članarino po 20 Din mu je doposlati najpozneje do meseca septembra t. l. — Poverjeništvu UJU se naprosi, da skuša doseči za vse redno plačujoče člane na vseh železnicah ¼ vožnjo. — Vsled podaljšanja »Binkoštnih počitnic« nam je čas do sklepa tek. šol. leta tako pičlo odmerjen, da moramo nameravano zborovanje preložiti na čas velikih počitnic. Čas, kraj in vzpored se pravočasno objavi v našem stanovskem glasilu. Da se bomo čim bolj dvigali, zdramite se s primernimi idejami, in sporočite te v čim večji meri tajništvu, da odbor nato določi prikladne teme za referate. Zganite se vsi, ki imate v svojem srcu res smisel za probudo in povzdigo naroda, osobito pa Ti. naš najmlajši naraščaj!

Nove knjige in druge publikacije.

—kpl. Konstantin Cvejič: Život zemljin. Izdanje Učiteljskog d. d. Natoševič, Novi Sad. Cena 15 Din. Izdanjem iste knjižare izašle su još dve knjige pesama sa slikama: Ratna spomenica (junacke pesme iz crnogorskog ratovanja od 1912—1920), napisao Radoje Milatović - Crnogorac. (Cena 5 Din) i Najnovija Srpska Narodna Pevanija iz svetskoga rata 1914—1918, napisao Radojica Milosavljević, ratar iz sela Glogovca (Mačva), Cena 3 Din.

—kpl. Knjižgovodstvo za lesne obrte (mizarstvo, kiparstvo, rezbarstvo, strugarstvo, kolarstvo in sodarstvo.) Spisal Henrik Podkrajsšek, profesor na tehniški srednji šoli v Ljubljani. Odobrilo ministarstvo za trgovino in industrijo. Cena 26 Din. Izdala in založila kr. zaloga šolskih knjig in učil.

—kpl. Ivan Lapajne: Jugoslovenski Posojilničar in Zadrugar. Drugi popravljeni in pomnoženi natis »Slovenskega posojilničarja«. Navod o poslovanju jugoslovenskih zadrug. 144 strani v VIII. Založil pisatelj. Tiskala br. Rumpret v Krškem. Cena 20 Din (80 K — vezane mu iztisu), ozir. 18 Din (72 K — brošurani knjigi). Knjiga se priporoča upravnikom in snovateliem raznovrstnih pridobitnih in gospodarskih zadrug. Narodila sprejema Ivan Lapajne, šolski ravnatelj v p. in predsednik »Okrajne posojilnice« v Krškem.

—kpl. Tiskovna zadruga v Ljubljani. V naši založbi je ravnokar izšla knjiga Andrejev: »Plat zvona«. Str. 132. Cena 12 Din, po pošti 1 Din več.

—kpl. Tiskovna zadruga v Ljubljani. V naši založbi je ravnokar izšla knjiga »Zakon o obči uravi«. »Zakon o oblastni in srezki samoupravi«. »Zbirka zakona«. III. snopič. Str. 78 10. Cena 5 Din, po pošti 35 para več.

—kpl. Podkrajsšek, Državljanški nauk I. del, obrtnik v svojem poklicu. Ljubljana 1922. kr. zaloga šolskih knjig in učil. Cena vezani knjigi 10 Din.

Štev. 1195.

PREKLIC RAZPISA SLUŽB.

Preklucije se razpis v stalno nameščenje razpisanih (2) učnih mest na Bledu in enega učnega mesta v Radovljici.

OKRAJNI ŠOLSKI SVET.

Radovljica, dne 8. junija 1922.

Za predsednika: Turk

Odgovorni urednik: Franc Štrukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana. Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Zamenja se mesto stalne učiteljice v prav lepem kraju na večrazrednici blizu žel. postaje z jako ugodnimi šolskimi razmerami. Pogoji, mirno in suho stanovanje s kuhinjo blizu šole. Ponudbe na upravo »Učiteljskega Tovariša« pod št. 8.